

Hvorledes Bestemmelsen, som jo findes i det forelagte Lovforslag, skal haandhæves, maa blive Ministeriets Sag gennem dets Tilsyn; haandhæves maa den jo imidlertid, og det er den hidtil ikke blevet og har ogsaa umulig kunnet blive gennem Ministeriets Kontorer. Det vil formentlig neppe være rigtigt at binde Administrationen til bestemte Former for Haandhævelse, men overlade den Skønnet over, om Overskuddet anvendes til et værdifuldt socialt Formaal, og saa længe Spørgsmaalet om en almindelig Grundværdiskat eller Værdistigningsskat ikke er afgjort, vil det neppe være gør ligt paa dette begrænsede Omraade at indføre en særlig Form heraf, medens det derimod kan være hensigtsmæssigt at overlade Foreningerne at vælge mellem de forskellige Metoder, som Ministeriet gennem dets Tilsyn vil kunne godkende. Et Eksempel paa en særdeles god Ordning afgiver den ovenfor nævnte Byggeforening, hvor det væsentlige af Overskuddet anvendes til nye Bygninger. Ligeledes kunde der være Tale om, at en Del af Værdistigningen gik dels til sociale Foranstaltninger indenfor Medlemmernes Kreds (Bibliotek, Sygehjælp, Gymnastik, Badevæsen etc.), dels til en Boligfond under Ministeriets Tilsyn. Saadanne Formaal falder formentlig ind under Forslagets Ord.

VII.

Stempel- og Gebyrspørgsmaal.

Det gælder ved Byggeforeninger som ved Husmandsbrug, at de største økonomiske Vanskeligheder fremkommer ved *selve Oprettelsen* af de fremtidige Hjem og de dermed forbundne Omkostninger, medens de som oftest er overstaaede, naar Husets Besidder har klaret de første Aar. Der maa derfor ikke gerne tynges videre Omkostninger paa disse første Aar.

I Overensstemmelse med denne Tankegang har man ved Husmandsbrug fritaget Husmanden ganske (bortset fra Stempel 1 Kr.) for alle Stempel- og Tinglæsningsafgifter til det offentlige. Naar en lignende Bestemmelse ikke er indført i Lovene om Laan til Byggeforeninger tidligere end nu, skyldes dette formentlig kun, at der ikke har eksisteret en Organisation, som har gjort opmærksom paa disse Omstændigheder.

Forholdet er nu *saa meget grellere*, som Stempel- og Tinglæsningslovgivningen ikke alene som Helhed taget nylig ved Lov Nr. 108 og 109 af 13. Maj 1911 blev ændret i Retning af klækkelig almindelig Forhøjelse, men der tillige blev indført Bestemmelser i dem, som ligefrem *fordobler* Udgifterne for disse Byggeforeninger, og paa dette Punkt beder vi Opmærksomheden særlig henvendt, idet vi henviser til de nævnte Loves Paragraffer, henholdsvis § 64, Punkt 4, og § 1, Punkt 4. Gebyrerne er herefter:

$$a. \text{ for Stempel, se } § 64, 4 = 1 \text{ pCt. } \times 2 \dots \dots = 2 \text{ pCt.}$$

$$b. \text{ - Tinglæsning, se } § 1, 4 = \frac{2}{5} \text{ pCt. } \times 2 \dots \dots = \frac{4}{5} \text{ —}$$

$$2\frac{4}{5} \text{ pCt.,}$$

hvortil kommer mindre Sportelgebyrer og i København, Helsingør og Randers desuden et Gebyr af $\frac{1}{4}$ pCt. til Fattiggassen. Resultatet er, at Skøde paa en Ejendom af Værdi 5,000 Kr. koster — bortset fra Sagførersalær og nysnævnte $\frac{1}{4}$ pCt. — 140 Kr. i Gebyrer til det offentlige, medens et almindeligt Skøde Mand og Mand imellem ellers kun koster det halve. I Helsingør og Randers, hvor Fattiggassegebyret $\frac{1}{4}$ pCt. beregnes efter Stempelgebyret, vil dettes Fordobling samtidig trække en Fordobling af Fattiggassegebyret med sig.

Det vil ses, at et saa stort Beløb, selv om Sælgeren betaler en Del heraf, sluger uforholdsmæssig meget af Medlemmets Sparemidler, hvoraf endda skal gaa Bekostning ved Sagfører, Landinspektør og Arkitekt. Det er ganske sikkert ogsaa kun en Lakune i Stempel- og Tinglæsningslovene, at de har denne uheldige Virkning overfor Byggeforeninger. Der ses nemlig i Stempelovens § 144 at være gjort et Tiløb til Fritagelse for Stempelbeskatning (en tilsvarende Bestemmelse mangler i Tinglæsningsloven), og den utvivlsomme *Hensigt* har sikkert hermed været at yde en til